

Balogh Robert

LÉRVÉK

(Részletek az r Legendarion avagy a schvab Ælmosk nyelv c mß kösz l1 regényből)

Az öreganyám hetek óta gyözködött minket, cseréljünk vele szobát, neki jó az a kis hátsó, amelyikbe mi húztuk meg magunk, de legszívesebben a nyári konyhába menne, csak az nagyon cúgos télen, nehéz kifűteni, de nem szeretne útba lenni, mi fiatalok olyan zajjal vagyunk, nem viseli el a rádiót, meg a nevetést, mióta szegény férje elment, ő a csöndet szereti, aludni sem tud már és főleg nem nézheti az lsten jó szívvel, hogy mi négyen nyomorogjunk abban a kis szobában, ő meg a nagyban egymaga, és most, hogy megint várandós a feleségem, a szagát se viseli el könnyen, szerinte paradicsomszaga van a terhes nőknek, ő attól émelyeg. Nem értettem, eddig nem mutatott különösebb együttérzést, azon túl, hogy befogadott minket, csak piszkálódott. Aligha hiszem el, hogy bármi beszűrődne a szobájába a rádióból, meg hát, mit hangoskodunk mi, a két gyereket is csendre intjük, ha nagyon belejönnek a játékba, akkor tényleg visítanak, a kicsi sírósbab, a foguk már rég kibújt, nincs itt nagy zaj, este hamar elalszanak, mi is, mert dolgozunk, házra gyűjtünk, hogy el tudjunk költözni az öreganyámtól. Eddig csak piszkálódott, nem volt jó neki semmi. Ha főzött a feleségem, akkor a szag bántotta, ha nem főzött, értem aggódott, mi lesz velem, ha már ő nem lesz, éhen fogok veszni. Ilyen a természete, ha ezt elviseli az ember, akkor egész rendes, így sutyorogtunk a dunna alatt az asszonnyal, végül is befogadott minket, s egyre karikásabb szemekkel gyözködött, végtére ráálltunk a cserére. Sok holmija volt, szombat hajnalban keltünk, vittük a nehéz, faragott diófa szekrényt a szomszédal, aztán az ágyat, a nagyobb gyerek cibálta a szalmazsákot, a kisebbik kergette azt a megzavart egeret, amelyik a komód mögé fészkelt, behoztuk a macskát, az hamar elintézte az összest. Mi hamar behordtuk azt a kevés holminkat, amink volt, nem kellett bajlódunk, két nagyobb komód, két ágy, egy kis asztal és négy szék. Hamar megvoltunk. A feleségem mosolyogva tárta ki az ablakot, az égérszag miatt, mondta, és mosolygott, a gyerekek körbe-körbeszaladgáltak a szobában. Öreganyám is vidáman sürgött-forgott, kakast vágott, pörkölt lett belőle, még a szomszédot is marasztalta ebédre, nem volt szokása. Boldognak látszott, de azért piszkálta a kisebb gyereket, hogy egye meg a krumplit is, nyomkodja össze a villával, úgy felissza a szaftot, s ami mégis benn marad, csak mártsa ki a kenyérbéllel, mert ilyen kis törpe marad, ha mind meg nem eszi, ami a tányérjába kerül. A gyerek nagy szemeket meresztett, visszaszájalt, ha törpe marad, elszegődik a tsz-be, krumplibogárszedőnek, le se kell majd hajolnia, csak skatulyába gyűjti a csípős szagú bogarakat. Ebéd után az öregasszony megkérdezte, mesélt-e már a férjéről, mi mondtuk, hogy nem mesélt, mert persze, hogy mesélt, de hadd meséljen, ha jókedve van, hogy mikor már nem tudott eljárni, a vizes hordóba lógatta a pecáját, annyira szerette, csak ült ott és lógatta a pecát, tudta, hogy nem fog semmit, de lógatta. Az öregapjáról is elmesélte, hogy az mindig tizenegykor ebédelt, az öregmama pedig csak délben volt hajlandó asztalhoz ülni, mindig külön ettek, s amikor elállították az órát, az öregapja akkor is a gyomra szerint evett, már tízkor megebédelt, az öregmama bevárta a déli harangszót, szerették egymást, de soha nem ettek együtt. Délután négyig ültünk az asztalnál. Aztán mindenki ment a szobájába, pakolászni, pókhálózni, belakni a szobáját.

Este aztán rájöttem, mire föl támadt kedve az Öreganyámnak szobát cserélni, mire föl csillogott annyira a szeme, mikor ráálltunk. Jó alvó vagyok, de talán az új hely miatt, talán másért, nehezen tudtam elaludni, s az első álmomból rögtön fel is ébredtem. Mintha neszt hallanék mesz-

sziről, lépések nesztét, de nem tudtam mozdulni, hogy megnézzem, kik jönnek. A lépések az ágy lábánál abbamaradtak. Nagyon féltem. Lassan felderengett három lárvaarc. Három sárgás, ködszerű arc hajolt az ágy fölé és körbeálltak, az egyik rögvést kezdené a mellemet döngetni, már emeli a kezét, de félbehagyja a mozdulatot. Összenéznek és tanácstalanul bámultak rám. Sem élők, sem holtak nem voltak azok a szemek. Vacogtam a dunna alatt, azt gondoltam, talán mégsem értem jöttek. Úgy tűnt, nem értenek valamit, újra az ágy fölé hajoltak, folyton sutyorogtak. Szerettem volna elhessegetni őket, gondolatban átkoztam az öregasszonyt, de nem tudtam mozdulni, nem is mertem volna. Amikor az öregasszonyt átkoztam éppen, felragyogott az arcuk, rám néztek, akkor jött az isteni sugallat, ezek az öregasszonyt keresik. Összeszedtem minden bátorságom, s megmutattam az irányt. Elmosolyodott a három lárva. Eltűntek.

Öreganyám másnap ugyanolyan morózus volt, mint szokott, kialvatlan szemekkel morfondírozott egész vasárnap, de nem mert szólni, mi a baja, egy hónapig bírta magát lábon, de többet már fel sem kelt. Novemberben temették.

Angyal mondja Ælmok

(részlet)

Kivonat a leggyakrabban előforduló Ælmokból, Angyal tanította Örtelmek, titkos jelentések, melyre még reganyÆlmok tótt engem, s a magam tapasztalataival is megtoldottam. Az Ælmok hordozta szerencseszÆlmokat is kiszÆmoltam, ha jól fohÆszkods, s imád meghallgattatik, akÆr lott n nyerhetsz vagyont (az Ælmhoz tartoz szÆmjegyet zÆr jelben rtam le).

Munka

Baasszonyt látni betegséged kiújul (22, 28).

B r rég nem remélt summát visszakapsz (39, 55).

Ellensöget legyzni Öröm, dicsőség, méltó jutalom kísér éber életedben (8, 48, 61), kitanultad Ég és Föld örök harcát, minden lépted az angyalok mosolya kíséri.

FogÆsz Félelemről, fájdalomról jelez az álmod, ha remegsz a fogásztól. Ha fájdalmad bátran tűröd, s a fogászt barátként tekinted, bátorságod példás, szavaid igazak, véleményed álmodban, ébren is kimondhatod, bármi, ami szájadból ered, igaz (46).

F ldet Æsni gazdagságod növeled minden ásonnyommal; leheveredni a f ldre: haláloed helyét jelzi (70); f ldrengös: megváltozik az életed (13).

F vet kaszÆlni ha kaszád rosszul vág, hiába fened kövel, az nagy gond; ha z ld sz nß a fß hosszú életre számíthatsz, bátran tervezz (27)!

G dr t Æsni álmodban, mit eltemetsz, ébren többé nem félsz (5, 29).

Haj zni szerencse, hatalom, nagyság kísér utadon (35, 37, 46).

Házop tős saját halálodról jel; beköltözni új házba: a szerencsétlenség már nagyon közeleg tehozzád; vésztolni: áldás száll családodra; eladni: nagy veszteség ér hamarost; ház ha ssze-
dül: súlyos betegség éri édesapád (2, 63); ha bszét őrzel, mikor házba lősz: tartós komor-
ságba fogsz esni; k gy a k sz b alatt: erőd mutatja meg, milyen is a kígyó; a padlás: azon-
képp tudsz emlékezni a régiekről, miképp a padláson kiismered magad.

Herceg ha férfi álmodja, legjobb oldalát mutatja meg, szerencsédre utal, de veszélyre is figyel-
meztet (1, 11), legjobb barátod, hű testvéred elcsalja hitvesed; ha nő álmodja, uradra vonatkozik,
amit a herceg tesz, azt teszi majd veled urad is.

Kereskedni Szerencsétlenség ér közelgő utazásodkor (79, 82), ha álmodban valaki tanácsára
hallgatsz, ő próbára tesz, a megalkuvás veszély, életed a tét. Nő álmában a kialkudott pénz a vá-
gyak ára, amit a nő önmagának megtilt, s mégis szeretne, s miért hajlandó elveszteni az Örökök
Országát.

Kocsis kocsiat lani: istencsapás, más dönt helyetted, érzéseid más irányítja, áldás helyett
átkot mormol ajaka; kocsisnak lenni Álomban: öröm, önbizalom, odaadás, másokról gondos-
kodni öröm, s dicsőség (4); ssze-vissza hajtani: a felelősségérzet hiányzik belőled, otthonod-
ban sincs béke, miképp lenne a világban; tolatni: a tévedésed belátod, új törekvésed javít sorso-
don; el tni valakit kocsiával: nem törődsz önmagaddal, leszámoltál régi vágyaiddal, elfeledted,
ki is voltál. Illés pr fta szekere: nagy áldás, Illést az Úr hollói kenyérrel, sült hússal táplálták,
mikor a pusztaságban rejteket keresett üldözői elől, majd hirdette Isten igéjét, midőn megátalko-
dott pogányok felnégyelni készültek, az Örökök lángoló szekéren ragadták el az égbe, ki őt látja,
szent életet él, s megdicsőül az Örökök közt.

K nyvk t1 jó időt jósol neked (26).

Kutat Ani szegénységed jele; belesni: gondok várnak rád (22, 33).

Lakodalmat rendezni balszerencsés fordulatot vesz életed; más lakodalmat rendezni: jó
házasságot fogsz kötni; más lakodalmat vigadni: gond, baj, szerencsétlenség, közeli család-
tag halála; esk vin g rb lt jegygyűst lani: rossz házasságot jósol a látás (10, 30).

Lovag, nagyör felnéz rád fiad, tisztel téged (25).

Lovas elfeledett barátod közelít házadhoz (17).

Nyomda vitakozni fogsz testvéreiddel az örökségen (46).

Pesztor nyugodt életet jósló látás (18); riás alakban lőp elől: Ő a benned élő Istenfia, a
Megváltó, s igen nagy tisztességről, erényes életedről tanúskodik.

Rabl jó barátot lelsz ott, ahol nem is keresnéd (30).

S rt Ani jó házasság (5, 56).

Szónát kaszálni nagy szomorúság, háború sötét fellege közeleg, harcba ne indulj, mert a Halál kaszál le téged (19).

Tollkereskedni: nyugtalanság (19, 21). Etessed meg tyúkjad, a vöröst éppúgy, mint a feketét, tarkát, s figyeljed viselkedésük, ha a vörös veri a feketét, tudd, rosszakaród haja színét, s tudd, ki áll ki érted, ha baj van.

Vándork sz ríbs érdemes útra kelned, jó útitársad akad (6).

Tét

Aludni szorongásod nem múlik, ha nyugtalanul alvó ember szerepel látásodban; szeretnől aludni: öröm, melyet nem mersz másokkal megosztani; idős emberről aludni: halálod nyugodt lesz (37).

Asszonyruhát hordani kétség, gond, bánat emészti szívedet, megtévedtél, bízz, mert bíznod kell, s meghallgatnak az Égiek (30).

Asszonyt lelteni megcsalatsz a szerelemben (15, 35).

Beszólni sokat beszólni: ha nyelved álmodban egyfolytában pörög, ébren elszalasztod szerencséd, s ezt észre sem veszed (78). Ha nem űrted, mások mit beszélnek: túlságosan félsz a világtól, fogad úgy vacog, nem hallod, a szavak mit mondanak neked.

Bárk előtt állni düh, méreg (56).

Csokoládét inni túlzó, vérbő vágyaid pokolra visznek (1, 7, 16).

Csokolni elfogadod, akit megcsókolsz, miként Krisztus urunk elfogadta Mária Magdolna csókját, ki egykor ördögökkel hált, velük evett, mulatozott, de meghatotta a mi Krisztus urunk szent beszédje, s megsiratta bűneit, Krisztus urunk megbocsátá néki bűneit, s elfogadja csókját; anyagalt csokolni: törekvés az Örökökkel egyesülésre; asszonyt csokolni: nagy nyereség, jutalma a vakszerencsének (79).

Enni ha zlik az űtel éhínséget jósol neked a látás; nem zlik az űtel: sanyarú jövő; űtelt vésztelni: szerencsét jelent; fizni: bőségben, gazdagságban élsz majd, ha ébren azt eszed, mit álmodban főztél (47, 59, 63).

Épőt hányni végső bajodban nagy segítség, ami fojtó, s nyomaszt visszás életedben, az ellen tiltakozol álmodban, ha ébren még nem is mersz a bajjal szembenézni (44).

Feltámadni szerencse (64, 30).

Fonáksgot elkvetni közelgő balszerencséd látása ez, a Mennyek Ura óvó szeme figyel rád is, eltévelyedett bárány (8).

Gazdagodni Vízre ne szállj, belefúlsz (10, 57).

HÆzasodni boldogság; menyasszonyt holtan látni: következő átkod teljesül (81);
hÆzasságot rőcs: tűzvész, emberhalál, végromlás (39).

HÆziasszonyra aludni rosszindulatú pletyka kering rólad (21).

Hegyre felkapaszkodni fáradt vagy, szembenézel nehézséggel, életed első fele lassan letelt, midőn rosszul ment sorod; hegyről leereszkedni: szerencsecsillagod felragyog, életed második, jobbik fele vár rád, midőn magad, s mire e földön hivatott vagy, megismerned engedik az Örökök (40), csatázol, s végső félelmed legyőzete várt még rád, bizakodásod, reményed nem hiábavaló, bár a halál téged sem kerül el, de szorgos imával dicsérve minden nap közelebb lépdelsz a Menynyek kapujához.

Hest venni játékban nyerni fogsz, de lelkedre vigyázz, mert az ördög jó sáfár, ha elnyer, nem ereszt (2).

Ímitanulni az Örökök áldása szorgalmadra; homokba írni: szerencsétlenség; könyvet nyomtatni: öröm (2, 42).

KÆt inni bosszúság, keserű magány tölti el bensőd (44).

Kenyeret enni tisztességes életed az Örökök is elismerik; vesztetni: a bujaság veszedelme (5, 26, 90).

Kiabálni nagy öröm ér, barátod, ki eltűnt, megkerül (32).

K nyvet olvasni ajándékot kapsz, de szíved mégis szomorú marad (8, 47, 88).

Levelet kapni szerencse; levelet olvasni: jó hírt kapsz; mi: tolvajok szemelték ki a házad (22).

Möszarlás fogolynak szabadulás, bűnösnek segítség, szomorú arcáról eltöröltetik a szomorúság (67).

Mözet enni drága áron vett öröm, fikarcnyi boldogág (76).

Rep lni rep lni: nagy szerencse, erő, önállóságra törekvésed jele; egyed l rep lni: vágy a mindennapi gondoktól szabadulásra, gyakorta megvilágosodást előznek a magányos repülést tartalmazó álmok, mert sokan vannak a meghívottak, de kevesen a választottak; magasan rep lni: tisztelet övezi lépted, ha segíteni fogsz mások baján; alacsonyan rep lni: gazdagság vár rád, mely öröm, s veszély, az Úr, mikor teremtett, lelket is adott teneked, viseljed méltón, mi rád szabatott, s Dicsőség vár Ítéletnapkor (60, 76).

Papot látni hosszú élet (17).

PÆlinkæt inni örömhír (10).

Pönt látni öröm; kapni: jó házasság; győzteni: nagy tisztesség; találni: szerencsétlenség; k l-

teni: bosszúság (79).

Röszvőtet nyilván tani súlyos betegségbe esel, halálos kór környékez (10, 17, 20).

Ritka kincset találni gond, baj övezi sorsod (87).

S rban fek dni gond, betegség (51).

S ltet enni Sültet enni szerencsétlenség, halál jele (39), s ltet habzsolni: egy romlott szív ön-
nön bűnei súlya alatt megszakad, poklok fenekére vonja telhetetlen mohósága parázna lelkét,
nincs az a szárny, nincs az a fohász, mi onnan kiragad, csak az Égi Kegyelem.

Szamlát kifizetni gondjaid felszaporodtak, megoldani mégis rest vagy (39).

Számolni Szerencsétlenség, aggodalom. (44, 56, 62, 85).

Szellemet látni közeli haláltól félsz (7, 24).

Sz njátokot nőzni rossz hírbe hoznak ellenségeid (49).

Szoptatni szegényeknél szerencse, gazdagoknál hányattatás; hajadonoknál közeli házasság,
házasoknál özvegyiség jele (64).

Sz lőst látni Ha nő álmodja: gyermek utáni vágya megnőtt; férfi álmodja: irigylí a nő erejét.
Idős ember álmában: segítség érkezik majd az ínséges időkben (16), a szent gyermek sz le-
tőst látni: ráébredsz az Örökök tisztaságára, fájdalmasan szerzed meg a tudást, győzöl minden
gonoszon, miképpen Dániel az oroslánok vermében, igaz hittel, kik ellened támadnak, örök kár-
hozatra jutnak.

Testvőrel beszélgetni hosszú, de kellemetlen élet vár rád (29, 55).

Uralkodni végleg elveszted gyermekeid tiszteletét, rászolgáltál (73).

Utazni Életed maga az utazás (1), mióta Mihály arkangyal által kiűzettünk a Paradicsomból,
nem leljük igazi hazánk. Ha álmodban æton vagy, hatalmas vagyon vár. Lassan utazni hosszú
életre utal, rohanást, sietísen, nyargalva utazni: a közlgő végre figyelmeztet, nem találsz
nyugodalmat, alkalmat a vezeklésre. V zen utazni: szerencsétlenség (36). Utazás k zben kő-
regetni: balsorsod miatt minden rosszra fordul, szégyenben fogsz elégni, arccal borulj a csupasz
földre, bánjad meg bűneid (46). Másokkal utazni: magad másokhoz méred, hiába, nyissad ki
szemed, emeljed fel tekinteted, az égre nézz, ne az igaztalanokhoz mérjed magad, Krisztus Urunk-
nak is magának kellett a Kálvária hegyére cipelnie keresztjét, ő legyen példád, ne más.

szni Álmodban nyugodtan æszol? Vágyaid beteljesülnek! (51). Ha belefulladász simatükrű
tőba, tamáskodásod, félelmed nem alaptalan, élj erényes életet, tartsd meg a parancsolatot, s
nem érheti bánat szívedet; mőlyv zbe mer lsz: titokkal szembesülsz; forr v zben æszol: túl
heves vagy, agyongyőtrőd hites társad, mint Ádám Évát a Paradicsomkertben, mit képzelsz, miért
lángolt az angyal pallosa kiűzetéskor? Légy tekintettel asszonyodra is, ne csak természeted kö-

vesd!

Valakit verni szerencse; magunkat verni: balszerencse (14, 7).

Vendög örkezik drágaság jön hamarost (44).

Vendögsögbbe menni közeli éhhalálra figyelmeztető jel, légy takarékos, ne pazarolj (48).

Verekedös álmodban a verekedés öröm jele éber életedben (66).

Vigasztalni nyugtalanság, izgalom vár rád a következő napokban (2, 24, 66).

Gy gy tAs, j slAs

(részletek)

J slAs imak nyvvel elébb kinyitni a szentkönyvet, kamarád kulcsát kössed zsinigre, lógassad a szentkönyvnek lapjai közé, de kössed által a szentkönyvnek oldalát, a kulcs ki ne essen, de lazán ne is lógjon a szentkönyvben. A szentkönyvet élével tartsad, a kulcsnak alja kilógjon a szentkönyvből, alulról könnyű ujjal érijél hozzá, te kinek jósol a kulcs, s a szentkönyv. Az, ki jósol néked, tudója legyen az Örökök titkának, imádkozzon rózsafüzért, s te, kinek jósolnak, mormoljad utána az imát, majd figyelmezz erősen arra, mit fürkészni vágysz - édesmamámnak a férje nevét jósolták így - mormolták sorban a férfineveket, s a kulcs megfordult a szentkönyvben édespapámnak nevére.

rAdulAsra val szentjánoskenyér fának magját vedd, s így borogatást tégy a bajra, fohász-kodjál fennhangon:

Atya Isten segélj engemet,

Fiú Isten segélj engemet,

szent Lélek Isten, segélj engemet!

Mondogasd el háromszorra, s imádkozzál fájdalmas Szűz Anyának kegyelméért 1 Hiszekegyet, 7 Miatyánkot, 7 üdvözlégy Máriát.

SorvadAsra val mondAs ébredés után egyből menjél bodzabokor elébe, annak virága megment sorvadástól, sárgaságtól, fohász-kodjál fennhangon:

Atya Isten segélj engem,

Fiú Isten segélj engem,

szent Lélek Isten, segélj engem!

Most patakhídján általlépek

Vízben játszék három fiú

Vörös, fekete, szőke.

Atya Isten segélj engem,

Fiú Isten segélj engem,

szent Lélek Isten, segélj engem!

Véremem, húsomon segéljetek!

Most átkelek a patakhídján

Három fiú segéljetek

Segélj vörös, segélj fekete, segélj szőke!

Mondjal el 7 Miatyánkot Úristenünk kínszenvedéséért, 3 Miatyánkot azoknak a megholtaknak a lelkéért, kik sorvadásban elhaltak.

Boszorkány ellen

Sárga halálfej, eltiltalak házamtól,
eltiltalak ló-, tehénistállótól, eltiltalak ágyamtól,
át ne lépj rajtam, lépj be más házába, s mire minden ormot megjársz
felkél kedves napom, akkor fordulj be hozzám, én felkelek, s te nyugszol
az Atya Isten, a Fiú Isten és szent Lélek Isten nevében, Amen

Gyomoröggörsre amitől fáj a gyomrod, azt vedd kezedbe, s menj ki házad mögé, mondogas-
sad el az első imát, akkor vedd a szádba azt, mi néked ártott, ha hús volt akkor húst:

Ártó szelek, eridjete ki húsból,
Vér, csendesülj, térj vissza nyugalmadba.
Hol eddig voltál, oda jussál,
Térj vissza nyugalmadba.
Összeráglak, Hús, szétcincállak, Hús
Kiköpöm rostjaid, eltemetem rostjaid
Hogy megnyugodjál, s megnyugodjam én is.
Atya Isten, Fiú Isten, szent Lélek Isten nevében
Menj vissza nyugalmadba!

Orbánra

Midőn a Szűz Anya köztünk lépdél
Fényes szent tűz világol az égbe'
Fába belecsap a villám
Fölé teszi hófehér kezét a Szűz
Úgy emelem én is a kezem
Ahogy a tűz kialszik, úgy az orbánc elmúlik!
Gonosz sárkány porrá ég!
Eltávozz húsból és véreimből orbánc!
Ekkor háromszor fújni kell, s gyógyulni fogsz hamar, ez oly biztos, hogy János tanítvány Jézus
Krisztust megkeresztelte. És mondani kell atya Isten, fiú Isten, szent lélek Isten nevében 5 Miatyán-
kot, 1 hiszekegyet a fájdalmas Szűzanya tiszteletére, amint Ő köztünk lépdél.

Fejre

Fejed úgy kel fel, ahogy a Nap kelt
Fejed úgy nyugszik le, ahogy a Nap nyugovóra tért
Így segít neked az atya, fiú, szent lélek Isten, imádkozzál 3 Miatyánkot Úristenünk kínszenvedése
tiszteletére, és még 3 Miatyánkot azokért a megholtaknak lelkéért, kik főfájásban haltak el.